

OLVASS FELESLEGESET!

– SIK ENDRE ÁLLANDÓ ROVATA –

Amióta a szakmában vagyok, harcolok a túlzásba vitt specializáció, a semmiről való mindentudás irányába mutató szakszerűség eluralkodása ellen. Természetesen a kudarc elkerülhetetlen, de kedvenc fegyverem ennek ellenére hasznossá válhat mások kezében is. Arról van szó, hogy világlevételben vigyáztam arra, hogy ha nyaralni mentem vagy feleslegesnek tűnő konferencián üldögéltem, akkor olyan tanulmányokat olvassak, amelyeknek semmi köze nem volt ahhoz, amivel akkor éppen foglalkoztam. Gondosan mindig valamilyen feleslegeset olvastam. Ezek között sok volt olyan, amibe beleszerettem, s félretettem, hogy valaha talán valakinek a kezébe adhatom, hogy foglalkozzon vele behatóbban, mert a mű valamilyen szempontból zseniális.

Az itt következő mű¹ egy ezek közül, amit az ELTE TáTK Szociológia Doktori Iskola Interdiszciplináris Társadalomkutatások Doktori program egy hallgatója ismertet és kritizált/gondolt tovább szellemesen. Az elemzés közreadásának elsődleges célja, hogy ha tetszik a mű, akkor lehet tovább bogarászni a felkínált irányba². A másodlagos cél pedig az, hogy kedvet csináljon másoknak is a „felesleges” olvasáshoz.

S. E.

¹ G. Mars, Y. Altman: The cultural bases of soviet Georgia's second economy; *Soviet Studies* (1983) Vol. XXXV. 4: 546–560 és G. Mars és Y. Altman: The cultural bases of Soviet Central Asia's second economy (Uzbekistan and Tajikistan) (1986) *Central Asian Survey* 5 (3–4): 195–204.

² Érdeklődőknek javasolható a grúziai mű magyar változatának olvasása, amely a rendszerváltás idejének vállalkozóiról szóló válogatásban jelent meg (Replika 1994 [15–16]: 37–49). Ugyanitt olvasható Baumol izgalmas műve is a vállalkozás produktív, improduktív és destruktív formáiról és egy antropológiai elemzés egy kolumbiai város guberáló vállalkozóiról.

Gerald Mars fogalomrendszerét alkalmazva próbáltam magyarázni a taxisok viselkedését az 1991. évi blokád során (Sik Endre [1991]: A zavarban lévő keselyű esete a csapással. 2000 [1]: 9–16). Ennek a gondolatnak a foglalkozási kultúra és a kapcsolati tőke összefüggéseként való elemzése olvasható: Sik Endre (2012): A kapcsolati tőke szociológiája. Eötvös/ELTE TáTK, Budapest, 4. fejezet.

A magyar második gazdaságról olvasandó alapmű Galasi Péter – Gábor R. István (1981): A „második” gazdaság, KJK, Budapest. A második gazdaság fogalmának kialakulásáról lásd Sik Endre (1996): Egy ló-öszvér a lovokról és a szamarokról. *Közgazdasági Szemle*, XLIII. évf.: 704–725. <http://epa.oszk.hu/00000/00017/00018/pdf/sik.pdf>.